

סיכום שנה ראשונה של הקורס "אבחנה כפולה"

בשנה"ל תשע"ד התקיים לראשונה קורס אקדמי בנושא "אבחנה כפולה: אנשים המתמודדים עם מוגבלות שכלית והפרעה נפשית" במסגרת החוג לבריאות נפש קהילתית באוניברסיטת חיפה בשותפות עם בית איזי שפירא ובתמיכת קרן שלם.

23 משתתפים, מהאקדמיה והקהילה, סטודנטים לתואר שני ושומעים חופשיים לקחו חלק בקורס. המשתתפים היו בעלי רקע מקצועי מגוון כגון סטודנטים מהחוג לבריאות נפש קהילתית, ומהחוג לריסוי בעיסוק. השומעים החופשיים הגיעו ממגן תחומים: עו"ס, יועצי השמה בתעסוקה נתמכת, מדריכים בבריאות הנפש, עובדי דיור קהילתי/מוגן, מתאמי טיפול, והגיעו ממסגרות שונות המספקות שירותים לאנשים עם מוגבלות שכלית התפתחותית כגון: מסגרות שיקום, דיור, תעסוקה.

הקורס נשא אופי רב-תחומי והציג מודלים להתמודדות עם אבחנה כפולה מנקודות מבט מקצועיות שונות. והועבר בפורמט של co-teaching על-ידי המרכזת האקדמית, ד"ר כרמית-נעה שפיגלמן, מהחוג לבריאות נפש קהילתית, בשיתוף עם המרכז המקצועי, ד"ר בנימין הוזמי מבית איזי שפירא, וכן מרצים ואנשי מקצוע מהשטח.

שאלוני הערכה לקורס שמולאו ע"י הסטודנטים שיקפו עלייה משמעותית בהערכת רמת הידע שרכשו במהלך הקורס, וכן הערכה גבוהה את כלל הקורס, כמו גם צורך ברכישת מיומנויות וכלים מעשיים נוספים, ניתוחי מקרים ודוגמאות מהשטח.

הסטודנטים ציינו לטובה את מגוון המרצים והתכנים, הבאת דוגמאות מהשדה, וכן מטלת הקורס שהתבססה על עבודת מחקר (ראיון עם אפוטרופוס לאדם עם אבחנה כפולה) אשר אפשרה חיבור בין התיאוריה לשדה. להלן מספר ציטוטים של תשובות הסטודנטים: מתוך דברי המשתתפים:

- "קורס מעניין ביותר, נוגע בנקודות משמעותיות ורלבנטיות לעבודה מול מתמודדים עם אבחנה כפולה. הגיוון בהרצאות נותן הסתכלות רחבה ומעמיקה בתחום הנ"ל. כמו כן, גם הריאיון מפגיש עם התמודדות המשפחות, אשר היה משמעותי עבורי."
- "הקורס מאפשר חשיפה ודוגמאות מהשטח לסיטואציות והתמודדויות שממחישות את עניין האבחנה הכפולה ודרך ההתמודדות איתה."
- "קורס מעניין מאד, מתמקד בתחום שאין עליו מספיק מידע והכשרות."
- "יהיה ראוי מאד להמשיך בקורס זה לעוד שנה מכיוון שהיה חיוני באופן כללי."
- "יותר case studies – זה תורם מאוד להבנת החומר הנלמד, גם סימולציות שונות להמחיש יותר את הנושאים."
- "שהקורס ייתן ויתעמק יותר בכלים/ בשיטות או בדרכי התערבות עם מצבים שונים כי בקורס יותר היה מוצג על הבעיות של התנהגות/אבחנה כפולה ולי היה חסר יותר דברים מעשיים שאפשר להתמודד איתם בשטח."

- "הייתי שמחה שהיו יותר התמקדות בכלים טיפוליים/שיקומיים . היו תכנים כאלה אבל הייתי שמחה ליותר ההדגמות וסימולציות , כלים קונקרטיים לעבודה תחת תנאי העבודה בתחום השיקום במסגרת של דיור מוגן."

מתוך תובנות אלו של הסטודנטים ורכזי הקורס, תקיים חשיבה על המבנה העתידי של הקורס.